

Datum: 01.12.2022

Medij: Politika

Rubrika: Kultura

Autori: Redakcija

Teme: Vojska Srbije; Dom Vojske

Naslov: Šumanović i Bosilj u Domu Vojske Srbije

Napomena:

Površina: 555

Strana: 12

Шумановић и Босиљ у Дому Војске Србије

На поставци „Од поетског реализма до симболичке наиве”
изложено укупно 86 слика, уз документарну грађу и предмете

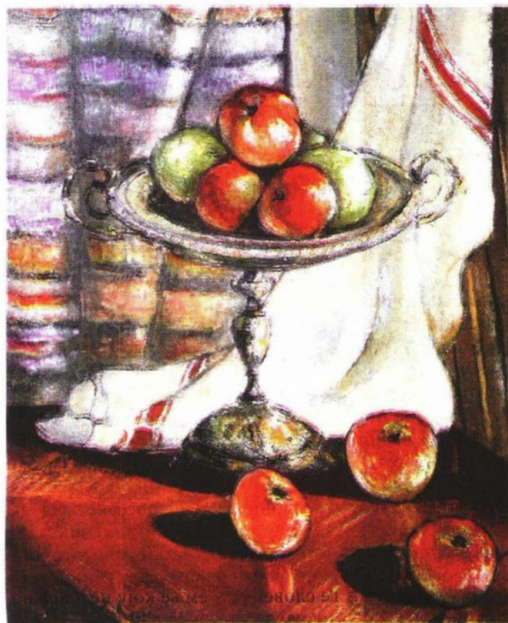
Сава Шумановић је париске погледе донео у Шид, Илија Босиљ је шидске разнео широм света. Сваки је у свом уметничком роду досегао истинске врхунце, написао је Војислав Б. Ђурић, а ове његове мисли могу се пронаћи и у каталогу за изложбу ова два сликара, која ће данас у 13 сати бити отворена у Галерији Дома Војске Србије у Београду.

Под називом „Од поетског реализма до симболичке наиве” до краја јануара у овом изложбеном простору своје ће привремено место наћи Шумановићева и Босиљева дела из две шидске куће – Галерије „Сава Шумановић” и Музеја наивне уметности „Илијанум”. Укупно 86 слика, 38 Шумановићевих и 48 Босиљевих, уз бројна документа, међу којима су Шумановићев пасош, његов дрвени кофер за боје са

вања. Саставни део ове галерије чини и Спомен-кућа Саве Шумановића, у којој је уметник провео рану младост и последње године живота и из ње је 28. августа 1942. одведен на стратиште.

Његове слике које ће моћи да се виде на овој изложби нису биране ни тематски, нити по циклусима, већ је реч о избору из фонда који посетиоца треба да заинтересује за његово стваралаштво и подстакне га да, ако то већ до сада није учинио, свакако оде у Шид и обиђе галерију.

Музеј наивне уметности „Илијанум” основан је 1971, као легат Босиља, шидског самоуког сликара. Музеј је временом проширивао свој фонд, тако да га данас чини 287 његових слика и 50 дела других наивних и самоуких уметника, међу којима су Иван Веченај, Иван Генералић,

Сава Шумановић, „Јабукe у сребрној чинији”, 1939.

Илија Башичевић Босиљ, „Паун”, 1969.

Јосип Генералић, Мијо Ковачић, Тивадар Кошут, Ђорђе Крећа, Вангел Наумовски, Иван Рабузин, Матија Скурјени, Емерик Фејеш...

металном ручком и дописница упућена Милутину Шумановићу, као и посмртни говор Илији Башичевићу Босиљу и одлука Скупштине општине Шид о оснивању Музеја наивне уметности „Илијанум” 31. маја 1971.

– У години у којој се обележава 80 година од смрти Саве Шумановића, уз изложбе организоване у Новом Саду, Шиду и Београду, Медија центар „Одбрана” у оквиру свог галеријског простора представља дела ових уметника у контексту географског простора у коме су живели и стварали, иако су то чинили у различитим половинама века – каже Јелена Кнежевић, виши кустос и уредница каталога, и истиче двоје аутора поставке, Љубинку Пантић (Галерија слика „Сава Шумановић”) и Радована Сремца (Музеј наивне уметности „Илијанум”), који су, како каже, дали снажан допринос презентовању стваралаштва Шумановића и Босиља, које превазилази просторне и временске оквире.

Како подсезају организатори изложбе, ове године Галерија слика „Сава Шумановић” обележава седам деценија постојања, а настала је поклоном сликареве мајке Персиде Шумановић, која је 1952. године подарила општини Шид 417 уметничких дела свог сина, као и породичну кућу Шумановића, у којој је галерија смештена од осни-

Рођен у старој шидској земљорадничкој породици, наводи се у каталогу, Босиљ је након завршетка три разреда основне школе већи део живота посветио земљорадњи и сточарству. Због аграрне реформе након Другог светског рата Босиљ је остао без већег дела имовине. У околностима својеврсног безнађа, бунта против неправедне реалности, он одлучује да уместо света који му је „украден” створи неке нове светове. Тако је са 62 године почео да слика, а као примарни мотив искористио је кућну икону породичних заштитника Светих Кузмана и Дамјана. Своје радове први пут је излагао 1962. у оквиру групне изложбе, а први пут самостално 1963. Захваљујући бројним наступима, брзо је препознат као једна од најоригиналнијих појава у свету тадашње југословенске наиве.

На Трећем тријеналу наивне уметности у Братислави 1972. Босиљу је постхумно додељено признање међународног жирија за достигнућа на плану наивне уметности, а угледни британски магазин „Raw Vision” сврстао га је 2007. међу педесет водећих светских самоуких уметника.

Дела која ће сада бити пред публиком чини избор његових радова насталих од 1957. до 1970. и реч је о радовима из свих његових циклуса.

М. Димитријевић

